

Kunta: HEINÄVESI
Nimi: Hiekanpohja

Kylä: Sompasaari
Inv.nro: 29

Mj.tyyppi: asuinpaikka Luokka: 2
Ajoitus: kivikautinen

Kartta: 4212 05 Koordinaatit: Paikka
X: 6907 15 Y: 4430 08 Z: 85.0 Z2: 90.0

Löytöjä noin 300 m matkalta tieltä ja asumuspainanteista.
Hiekkakangasta, tasanne SS-rannalla, alla loivaa rinnettä.

Tutkija: Bilund Antti tarkastus vv/kk 1996 / 9

Tila: Rantala 090 425 0001 0004 (kunta kylä tila talo)
Omistaja:
Osoite:

Löydöt:

- KM 29668: 1 SAVIASTIANPALOJA, 3 kpl, 1.0 g, sekoitteena hiekkaa, pieniä paloja, yhdessä kampaleimaa, todennäköisesti kampakeramiikkaa.
- KM 29668: 2 SAVIASTIANPALOJA, 18 kpl, 23.0 g, sekoitteena asbestia (lähinnä paloina) ja/tai kiillettä ja vaihtelevassa määrin hiekkaa, koristeluna pyöreitä kuoppia, kampaleimoja ja muita painanteita, enimmäkseen muruja, pieni reunapala.
- KM 29668: 3 SAVIASTIANPALOJA, asb, 6 kpl, 4.0 g, sekoitteena runsaasti pitkäkuituista, karkeaa asbestia, ohuita halkeilleita paloja.
- KM 29668: 4 SAVIASTIANPALOJA, asb, 4 kpl, 9.0 g, sekoitteena enimmäkseen hienojakoista asbestia ja kiillettä/talkkia, tiivistä, pinnat sileät, seinämän paksuus 4-6 mm.
- KM 29668: 5 PIIKAAVIN, 1 kpl, 2.0 g, epämääräisen muotoinen piikappale (iskos ?), yhdellä sivulla melko epätasainen retusoitu terä, jossa käyttöjälkiä.
- KM 29668: 6 PII-ISKOKSIA, 16 kpl, 11.0 g.
- KM 29668: 7 KVARTSI-ISKOKSIA, 20 kpl, 62.0 g.
- KM 29668: 8 PALANUTTA LUUTA, 5 kpl.
- KM 29668: 9 KVARTSI-ISKOKSIA, 13 kpl, 70.0 g, rakeista kvartssia, osa lohkokappaleita, osa iskosmaisista.
- KM 29668: 10 PALANUTTA LUUTA, 18 kpl, kalan luita.
- KM 29668: 11 PALANUTTA LUUTA, 8 kpl.

Paikka sijaitsee Heinäveden kirkosta 18.9 km S, Sompasaaren itärannalla olevan Hiekkaniemen eteläreunalla.

Bilund 1996:

Asuinpaikka löytyi 3.9.1996. Se sijaitsee Sompasaaren itärannalla olevan laajan harjumuodostuman etelärinteellä. Eteläpuolella on Hiekanpohja-niminen laaja lahti, idässä harjun kärki ja sen alla Sompasaaren ja Pyyliinsaaren välissä Hiekkavirta, joka on yksi Heinäveden reitin keskeisiä järvikapeikkoja.

Alueelta löytyi asuinpaikkalöytöjä itä-länsi-suunnassa noin 300 m matkalta rinteessä noin tasolla 90 mmpy olevalta tasanteelta (Suur-Saimaan ylimmän rannan rantamatala) ja siltä etelään, Hiekanpohjan rantaan laskevalta rinteeltä.

Tasannetta itään, harjun kärkeen kulkee tie, jolta eroaa toinen kaakkoon, viistosti rinnettä alas rannalle menevä tie. Laajin todettu löytöalue on teiden risteyksessä ja kaakkoon menevän tien varsilla. Keramiikkaa ja muita löytöjä (KM 29668:1-8) oli runsaasti risteyksessä ja noin 40 m matkalla siitä alaspäin (keskipiste $x=690715$, $y=443008$). Keramiikkaa ei näkynyt alempana, mutta yksittäisiä kvartsi-iskoksia oli jopa sadan metrin päässä risteyksestä. Löytöalueen yläosa on tasanteen reunalla ja alempana on loivaa rinnettä, jossa on epäselviä, matalia, törmäisiä rantamuodostumia.

Toinen löytöpaikka on edellä mainitun kaakkoon menevän tien varrella, noin sadan metrin päässä. Ennen rantaan laskeutumistaan tie kiertää kakkoon pistävän harjanteen kärjen (85 mmpy käyrä) eteläpuolitse. Muutamia kymmeniä metrejä harjanteen kärjestä länteen näkyy tieltä koilliseen katsottaessa harjanteen laen reunan tienoilla, 10-15 m päässä tieltä noin 5 m läpimittainen, matala, pyöreähkö painanne ($x=690709$, $y=443017$). Siihen tehdystä koekuopasta löytyi kvartsi-iskoksia ja palanutta luuta (KM 29668:9-10). Ilmeisesti kyseessä on asumuspainanne. Harjanteen kärjen reunoilla edellä mainitusta painanteesta itään on kaksi samanlaista hyvin heikosti erottuvaa painannetta, jotka saattavat myös olla asumuspainanteita.

Kolmas löytöalue on ensiksi mainitusta noin sata metriä länteen. Tasanteella kulkevan tien eteläpuolella aivan tien vieressä ($x=690714$, $y=442996$) on pyöreähkö, selvä asumuspainanne (halkaisija noin 9 m, syvyys puolisen metriä). Siihen tehdystä koekuopasta löytyi palanutta luuta (KM 29668:11). Siitä 20-30 m etelään, alempana rinteellä on myös selvän näköinen asumuspainanne. Se on soikea ja vähän edellistä pienempi (halkaisija noin 7 m).

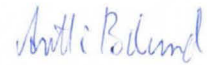
Löydöistä vain tienristeyksen tienoilta löytynyt keramiikka on tarkemmin ajoitettavissa. Osa siitä on ilmeisesti tyypillistä kampakeramiikkaa. Myös löytöpaikan korkeussijainti (noin 89 mmpy) sopii yhteen tämän ajoituksen kanssa. Ylempi läntisistä asumuspainanteista ajoittunee sijaintikorkeutensa perusteella likimain saamaan vaiheeseen. Alempi läntinen ja itäiset asumuspainanteet (noin 86 mmpy) ovat ilmeisesti nuorempia, todennäköisesti kuitenkin kivikauden puolelta. Ainakin itäiset painanteet voisivat kyllä olla varhaismetallikautisiakin, sillä harjanteen kärjessä rinne laskee jyrkkänä noin tasoon 80 mmpy.

Koko asuinpaikka-alue näyttää säilyneen täysin ehjänä. Alueella ei ole muita rakennuksia kuin rannalla harjanteen kärjen alla oleva kesämökki. Teitä ei ole varsinaisesti rakennettu, ne kulkevat luontaisella

pinnalla. Läntisten asumuspainanteiden kohdalla oleva hiekkakuoppa on SS-rannan yläpuolella. Alueella kasvaa nuorta ja nuorehkoa mäntymetsää eikä maata ilmeisesti ole muokattu metsää uudistettaessa.

Alueen peitteisyyden vuoksi havaintomahdollisuudet olivat tarkastuksen aikana huonot teitä lukuun ottamatta. Aikaakaan ei ollut tarpeeksi edes pinnalliseen tarkastukseen koko alueella. Tarkastamatonta, mutta erittäin sopivaa asuinpaikkamaastoa on 85 mmpy käyrän alapuolella Hiekanpohjan pohjoisrannalla, niemen itäkärjessä ja siitä pohjoiseen pitkin harjun itäreunaa.

Savonlinna 20.11.1996

Antti Bilund

Heinävesi Sompasaari Hiekanpohja
 kivikautinen asuinpaikka
 x=6907 15 y=4430 08

PK 4212 02 HEVONLAHTI 1975(1988)
 PK 4212 05 PYYLINSAARI 1975(1988)

  varmoja tai todennäköisiä asumus-
 paikkoja
 löytsiä tieltä

